

Tanja Tenhunen
Metsähallitus
Luontopalvelut
kirjaamo@metsa.fi

Viite

MH 8435/2024

Aihe

Kankaanpää, Kuninkaanlähteen hoitosuunnitelma

Metsähallitus on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Kankaanpään Kuninkaanlähteen hoitosuunnitelmasta. Metsähallituksen omistamaa kohdetta halutaan kehittää nähtävyysskäyttöön mm. kunnostamalla Kyrönkankaantien varressa oleva pysäköintialue, uudistamalla opastaulut ja rakentamalla lähteelle esteetön reitti sekä katselulava. Hoitosuunnitelmasta on keskusteltu Metsähallituksen, Museoviraston ja Satakunnan Museon kesken neuvottelussa 11.3.2025.

Kuninkaanlähte on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäännös, joka on valtioneuvoston päätöksen 17.11.2024 mukainen valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen alue. Lisätietoja kohteesta löytyy Kulttuuriympäristön palveluikkunasta linkistä <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.214500018>. Kuninkaanlähte sijaitsee yhden Suomen keskiaikaisen päätien, Kyrönkankaantien varressa. Lähteellä on hyvin pitkä käyttöhistoria, johon on vuosikymmenten kuluessa sisältynyt monenlaisia kunnostustoimia.

Satakunnan Museon näkemyksen mukaan hoitosuunnitelmassa esitetyt kunnostustoimet ovat hyvin perusteltuja ja huolellisesti harkittuja. Lähteen ympäristö on nykyisin hyvin umpeenkasvanut. Vieraslajien sekä vanhan hoitohankkeen jäljiltä olevan maavallin ja kivikasojen poisto siistii ja avartaa aluetta. Lähteen kiveäminen Kankaanpään museolta löydettyjen vanhojen valokuvien mukaiseen malliin on perusteltua. Asemapiirroksessa opastaulut on sijoitettu muinaisjäännösalueen reunaan, jossa ne eivät peitä näkymää lähteelle, mutta ovat kuitenkin vierailijan kannalta riittävän lähellä itse kohdetta. Katselulava ja esteetön reitti lähteen reunalta ojan varteen on esitetty toteutettavaksi kevytrakenteisena sinkityistä metallielementeistä. Ne toki muuttavat luonnonympäristöä rakennetuksi maisemaksi, mutta ovat kohtuullisen helppohoitaisia ja kestäviä. Lisäksi rakenteet estävät ympäristön kulumista, joka lähteen ympärillä kosteassa maaperässä on ollut

varsin näkyvää. Rakenteiden perustaminen on tehtävä varoen ja anturat tulee peittää maakerroksella, kuten suunnitelmassa onkin esitetty.

Kuninkaanlähteen ympäristössä on tehty kaivu- ja kunnostustöitä useaan kertaan. Satakunnan Museo katsoo kuitenkin, että koska kohde on valtakunnallisesti arvokas ja nyt esitetyissä toimissa on kajottava maaperään muinaisjäännösalueella, kaivutöiden arkeologinen valvonta on välttämätöntä. Muinaismuistolain 15§ mukaisesti valvonnan kustannuksista vastaa hankkeen toteuttaja.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja (sij.) Akuliina Aartolahti

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Museovirasto/kirjaamo

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Katariina Alaspää

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä